

૯૨૪૩

૯૨૪૩

મદનકળાનાટકના

૬૪૭૮ ગાયનો.

— ❦ —

સુરત આર્ય વિજય નાટક મંડળીન
માટે.

સ્ત્રી પ્રસિદ્ધ કરનાર

ડાકોરનારા નાગરનાથ શાસ્ત્રી.

(આં મ. રત્ન ગુ રા. લ. નંબર ૩ નં)

તથા.

કલ્યાણુદાસ દલાલરામ મેરેલા

— ❦ —

(સને ૧૮૯૭ ના રૂપ મા ઝેક્ટ મુદ્રણ ગોધામું છે)

(સર્વ હક્ક રચનારે સ્વાધીન રાખ્યા છે.)

એમ. જી. પેસ્ટવાળાના

સુરત “ બોધાવણ ” પ્રેસમાં છાપ્યાં.

સંવત ૧૯૫૨

સને ૧૮૯૯.

દિમલ ૬ ગાળના.

જાહેર ખખર.

૬૨૪૩

હિલમન રમુજ લંડાર

રચનાર-દા. એ. તારાપોર વાલા.

સેહેકડો રમુજ ટોચકાઓનો સંગ્રહ--હાજર જવાબી-
હસાદસ અને સગક-મસ્કેરીલું સંગીત સંગ્રહસ્થાન
ચાંદરાત-ચાંદરાતે હસનારાઓના પજુ કલેખ ઉઠાવે

એવુ ધુમ હસાવનારું રમુજ પુસતક.

‘ખુપનારના વાંધા’ અને ‘કોલાણું ગેપ’ નામનાં

“હિલમન રમુજ લંડાર”માં આવેલાં પ્રકરણો

ઘણાં જોવાનકારક છે, જે વાંચ્યાથી ‘ગયલાં

કોલાણાં’ પાછાં આવે છે!

મીઠા તારાપોરવાળાના આ “હિલમન રમુજ લંડાર”માં

‘વહાલી છાંછીના કોતકો’ ને ‘પરવેલી છાંછીના

પીકચરો’નો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

સાદી ખાખણીનાં નજદીક ખસે પાનાના પુસતકનો

રૂ. ૦૫ કપડાના પુડાની ગીટટના નામવાલી રૂ. ૦૫

ચોપડીનો સેટ બેચનાનો છે.

કમગી ગાયન રૂ. ૦૫ પાકદામન પીરેખ ૦ = ઉરતાલી ગાયન
સંગ્રહ ૦ =; હાથગાળુ ૮૬ ગાયન વગાડતાં શીખવાની છુક
ગા; રાજગાથ ટાવરની માહેતગના ગાયણું ૦ = દુયક સંગ્રહ
ભાગ ૨ લો ૦; ખીજે ભાગ ૦

ઉપલી સાત ચોપડીઓનો સેટ મંગાવનારે રૂ. ૫૦ મોકલાવે

એમ. જે. ખોખવાના નાણાવટ સરવ

મદનકળા નાટકના ગાયનો.

અંક પહેલો ૧

સુવધાર—પ્રભુ વિનતી હમારી હોર ધરગ્ને.

સહાય થઈ સહુ સદ્ગુણ કરો તમ
વાહાર કરોરે હમારીરે. હે પ્રભુ.
સુંદર રચણની અંદર આજે
નવીન નવીન કૃતી આચરીએ
નવીન નવીન આ, અદ્વય મતિથી
સણો નાથ, મારી વાત,
એજ હમારી છે જીવાસ. હે પ્રભુ.

(૨)

અંકસેન ચિત્રાવતીનો, રાજ્ય છત્ર ધરનાર
પુત્ર તેનો પરાક્રમી નીવડ્યો, મદન રાજ કુમાર

નટી તથા તેની સખીઓ (૩)

દુખદરી, સુખ કરી આપ સુમતિ (૧)
શંભુનાથ, જોડી દાય કરીએવિનતી
કૃપા કરીને સહાય સહાય
ટાળે દુર્મતિ. દુઃખ.

નટી એકલી. (૪)

આનંદ દિવ આજનો છે. આજનો છે રે,
આજનો છે, આજનો છે, આજનો છે રે, આનંદ
મધુર મંદ સ્વર આનંદ આપે છે જુઓ અતિ,
અતિ પ્રકાશ ઉજવળો, શો અંદરનો છેરે. આનંદ
કરે કલોલ કાઢીલા, મધુર સ્વર નીર્મળાં,
જુદી છે પ્રસુ વેલીઓ, ખીડ્યાં છે પુલ કુમળાં. આનંદ

વીરુપક

૫

તમે સાંભળો રે સરદાર, જુદું કવો અપરદાર,
ગામ બહાર ગયો તો કાશે અચરત સરખી વાત
દોઢ છાણુનો દગલો મોટો મારી તેમાં જાત તમે

પાંક પાડ્યો મેં ખેતરમાં જઈ બનાવ બન્યો ત્યાં માઠો
આખલો એક ત્યાં દોડતો આવ્યો જીવ લઈને નાઠો. તમે
પડ્યો દોડતાં અટવાઈને ઘેતીયું ગયું પણ છુટી
પડ્યો ધન લઈ ચીલા માહે ધુળ ખાધી બે મુઠી. તમે
ધેર આવ્યો હું દોડતો ત્યાંથી બની ત્યાં અચરત વાત
ખાઈ આવી ધુધવાતી, તેણે મારી મુને લાત. તમે

વારાંગનાઓ

૬

વારી વારી જાણ મહારાજને વારી રે
અંપકસેન મહારાજ ચરણમાં;
ગાય બળવે સેવક સરવે
સારીગ, રીગમ, ગમપ, મપધ
પધની, ધનીસા, સાનીધ નીધપ
ધપમ, પમગ, મગરી, ગરીસા
બળ સેવક જન વારી વારી રે—વારી વારી

મીકન

૭

શી ગજા પડી આહાહાહા
થાકે ખમા ખમા વાહવાહ વાહવાહ
રાગન જેલો યજ્ઞ દુરે ખાઈ પરાણે ચાર
વાંગ વાળ કરે કદી ખાસડાં ગાર ખાર
ખમા કહેશે તારીઓ આહાહાહા શી
કહેશે પ્રાણનાથ ખાઈ ધશે સહુ દુઃખ દુર
જીતી રાંડને મારીને કહે હાડકાં ચુર—શી

સ્તન—

૮

છપીલીના છોત્તરથાર તમે ચાલો
ચાલો રંગે રમાડુ રાજ પ્રીતરસમાં ડુબાડુ આજ
તમે છો મારા શીરતાજ
છો રસીલીના સણગાર તમે
તમે છો હૃદયના દાર કરું સુખન ધરીને ચાર
મરણ પ્રાણ તથા આધાર કરે ભાવતાં બોજન સાર—તમે
ચાલો જમાડું શીરે સાક સાથે પુરીને દુધપાક
તળુ વેગળુને વંટાક વડી પાપડો નહી આંક—તમે
ચાલો

(૫)

મકન—તારી વાણી શી ગીઠડી વાહ
સુણી મોહયો છખીલા આહા
તું છે મારી દિલદાર

—તમે

મન—

૯

શોભી રહી છે છખી સારી રે
રશીલી તારી શોભી રહી છે છખી સારી રે
શશી સમાન પ્યારી મુખડું છે તારું
પ્રાણથી અધીક મને લાગે છે પ્યારું
લેતું શરણ તારા દાસને રશીલી
શત્રુ તારાને નાંખુ ઓવારી
મારે કટાક્ષ મને આંખડી રે તારી
મીઠી લાગે છે તારા દાસને રશીલી

૧૦

કેમ યાશે રે જીવ જીવ રે હાય હાય રે
જતું પડશે હવે મુકીને કામ રામ (૧)
ધણાંક ઘોર કૃત્ય કરયાં, યયાં નીચ હરામ
સયગે રખડી રખડી થયું શું, નહી મળે આશ્રામ
હવે શું કરવું રે મરતું રહું રે, ઝેર પીવું રે, રહાય થાતું રામરામ (૨)
ઘોર કૃત્યનું ફળજ મળ્યું તમે દાખલાં જોજો આજ
વળી દરબાર નકકીજ ઠોકશે દયા નહી લાવે રાજ
જેમ જાજે રે હવે આજે રે નથી લગાર આરામ કામ

૧૧

હજાહજ વીષ ઘીસે છે વળી શું
મિષ્ટ ભોજન માંહે કાણે નાંખ્યું—હજાહજ
કપટનું કામ કર્યું છે આ કાણે
કાણે આવું કૃત્ય મનમાં વીચાર્યું હજા.
પુત્ર મારાનો દુષ્ટ પળેથી
માર્ણુ તણું મુખ મન માંહે ધાર્યું હજા.

મુલકાણા

૧૨

કહું છું રામ તમને રે વિનંતી કાને ધરે
સાચર સમ સ્થાણારે—હવે રીસ તા કરો કહું

માર્ગ તમારાએ જોગવી કર્યું છે કુટું કામ
 વીધ દેવાને આપીઆ રસોઈઆને દામ
 લપટયો લાગ્યે રે પાપી પુરો ખરો કહું
 મદન કુંવરને ગારવે કીધો એવો પ્રપંચ
 માહારાજ એ તમ ઉપરે રાખે પુરો ડાંસ
 દારી તમારીની રે અજ ઉરમાં ધરો કહું

અ પકશેન

૧૩

ધીક ધીક છે આવાર પાપી તુને છે ધિક્કાર
 ગરીબી તારી મેં જાણી ખુબ દિલ દયા આણી
 ન વિચારી લાભ હાતી નોકરી તારી વખાણી—ધીક
 સાહે તાહે કરતાં આતે ખુબ છકક ખાપી ખાધી
 કાળુ કામ કરતાં તુને શરમ ન આવી આવી
 ફટફટ આતું કામ કુળતું દુખાવ્યું નામ
 લુણુ તેં કીધું હરામ દુર થાને છોડ ગામ. ધીક
 વળી આતાં બીજાં કામ કરીશ જો બદનામ
 કાળું કામ છે તમામ સજ્જ થશે તુને આમ
 ધિક અવિચારી હટ અહીંથી તું દૂર મટ
 ધિક વિષ પ્યાલો ગટ પીજ તું તો જોઈ જટ ધીક
 તારી જતને ધિક્કાર તારી માતને ધિક્કાર
 લપટ તું તો થાસે પાર જોઈ છું તુંને આવાર
 અરે જરે જરે તું કુટું અહીં કૃપ રચનાર
 ધિક ધિક છે આવાર, પાપી તુને છે ધિક્કાર. ધીક

પ્રતાપ

૧૪

શું આ કુંવરને દુઃખ કરનારો નજરે બાળ્યો કોઈ
 એનો તો કોઈ મદદરનારો નવજન્યે કહીં જોઈ
 વાત ખાધી ક્યાં હું કરું હાય ખીકે ઝુરી હું મરું

સુરસોહ

૧૫

જાત જો મારાં, હો શાણાં, થાજો દુખી, દુખી કાં
 નહીં કહી આમ અકલાયે કામ થાશે પડી પાર તો ક્યાં
 ઢિલા જન તો કહી નંદાવે સમજી રહો તમે આ
 ઉપાય સારો ગોજવાની વાત મકતી વા
 કીર્તિ વિદ્ય વાળી તો અકારી ચર્ચ જામ દેજ આખા આ

મુલો—અલ્યા રતીઆ વેહેલો ચાલ
ઝાઝી ઢાગે હુને વાર

રતી—ચુપ—ચુપ—ચુપ—અલ્યા.

લંગડો—અલ્યા મુળા ખાશે માર
બકવા બહુ કરના આ હાર

મુલો—ચુપ—ચુપ—ચુપ અલ્યા

હીંમતો—મારો એ લંગડાને માર

લંગડો—મારું સૌને હું પેંજર

બધા—હેં—હેં—હેં અલ્યા

ફેટુ—અલ્યા છાના રહો ગમાર

પથુ—ચુપ રો ચુપ રો વાર હમાર

બધા—હેં—હેં—હેં અલ્યા.

ઝીણા—અલ્યા કેને કેહે ગમાર

દેવજી—બહુ જોલેતો ખાશે માર.

ફેટુ—પથુ—હેં—હેં—હેં અલ્યા

પ્રતાપ

અલ્યા લડી મરો ક્યાં આમ તમે

એવી વાતો તમારી નહીં ગમે—અલ્યા

બહુ કરો બકવાદ, કરો જોટા જોટા વાદ,

પાડો માંહોમાંહે સાદ, કરો ખાલી ઉન્માદ,

કરો ટંટાશીસાદ, કાંઈ જાણે તો આવે આરે સમે-અલ્યા

કાંઈ રાખો તમે સાન, ગયું તમારું ક્યાં જાન,

કરો હવે ના હેરાન, જોથી જાણે તમે માન,

કહે જંગલી સમાન, કરો શીસાદ ખાલી નારે તમે

અલ્યા.

કૃમાલખાં-સીપાઈઝી

ચાલો ઝટઝટ ચાલો ઝટઝટ ચાલો ઝટઝટ સર્વે આજ

મારી કાપી દુશ્મનોને કરીએ આજે આપણુ કાળ.

રાખો તીરને બાલા હાથ

બંદુકો સો લેજો સાથ

(૮)

બરછીને ગુપ્તી અપાર
ખડગ ખાંડને કટાર,
પીત્તોલોના કરીને બહાર
ઠરવા સો શત્રુને ઠાર   આલો.
આલો સો આ વાર
કરો નહીં વાર, લછને તરવાર, શત્રુ કરો ઠાર,
બંદુકોના બાહાર, કરીને અપાર,
દુશ્મનોને ઠાર, કરીને આવાર,   આલો.

૧૬

(અરે) ઇશ અરજ કંઈ છું તમારી,
બાળકનાં આ દુઃખ નાંખોની વિદારી;   અરે
પ્રભુ ગુણવંતા છો દુઃખ હરતા,
અગણિત ગુણ પ્રભુ છો સુખકારી   અરે

૨૦

શ્રી નારાયણ પ્રભુને નમુ
નમું કૃષ્ણ હારતાર,
જગ કરતા અશરણ શરણ
નમું છું બ્રુગદા ધાર.
જમ વિશ્વ નિવાસી, પ્રભુ સુખરાશી
પૂર્ણ પ્રકાશી જગ ત્રાતા
વિપત વિનાશી, અખિલ નિવાસી,
દે સુખશાંતા સુખદાતા,
તુજ આ દાસી વિનાંતી કંઈ છું,
સદ્ગુણ ગામી પીતુ માતા,
અંપકરાય તણાં બાળકને
હરતીશ દેજે સુખ શાંતા.

અંક બીજો.   ૨૧

શોખીલ્યોછે પુનેમયદરજની શોભેરે
મળવાને પીયુ શું મન સહીઅર લોભેરે
સખી ગુણવંતા નંદલાલ સોને મનતારે
તે મજનારીઓ સંગ રજે રમતારે

સાખી

બંશી સુણી સ્યામની મોહી સૌ વૃજનાર
 પ્રંદાવનની કુંજમાં ખેલે શ્રી નંદકુમાર
 સજ્યા સોજે શણુગાર પ્રજ સુંદરી જોરે
 અણુવટ વીંછલાને કાંખી દલ્લાં સાર
 સજ્યા કાંકણ સરવે સોહાંમણા જોરે
 પહેર્યા હીરા જડીત ઉરદાર છોરે
 ધાએ ઝાંઝરના ઝમકાર ઠગકારે
 મોહી રહ્યા સુર સુની જોરે
 લટકંતી મટકંતી ચાલે સાહેલી
 પ્રજવતીના સરવે થઇ ઘેલી
 કહે કૃષ્ણને મનમેલી, રમવાને બાવોનીરે,
 પ્રંદાવનની કુંજમાં, ખેલે રમે મહારાજ
 રમત રમે સૌ રંગમાં સુખી મનની લાજ
 ધાએ ઝાંઝરનો ઝમકારે સાહેલીરે
 ત્યાં રમે જોખોએ રાત, થઇછે ઘેલીરે
 આવી ટોળે મળી અપાર, ત્યાં પ્રજનારીરે
 મુખ્ય રાખાજી વૃજનાનની કુમારીરે
 સૌ સખીઓ મધ્યે કાદાન, બંશી બજાવેરે
 તે જોખોએ મન અતીશે બાવેરે
 સખી રાખા મજે કાદાન જેવા શોભેરે
 તેના પીકુ શું મળવા જન, મારું લોભેરે.

સખીઓ

૨૨

નવીન યોવના ખીલે (૨) રસીલી રસીક પ્રેમ પાશમાં ઝુલે,
 ચતુરી—રસની ભરેલી રંગીલી છગીલી ચાલે ચમકતી ચાલ
 પીયુ પીયુ મુખમાં કરૂં છે મદ ભરી આંખો લાલ-નવીન
 કપા—વાદરે મીઠી લુચ્છી ચતુરી જેવાં મે તારા ચેન
 નાનકડી નારી હુનારી કાઢે આવાં વેશુ—નવીન

સાખી—વાહ લટકાળી વાહ ચટકાળી જોયો તારો ખેલ
મદ બરી ચાલે ચાલતી છે જાણે હરાજ ખેલ—નવીન

કળા—લહોના બતાવો ના સહુણી નાર

સાખી—અહીં વાહરે મધુરી તું વાહ
અમે તો જમણું રજ પણુ લઈશું
માતાને જઈ કહીશું વાહવાહ

કળા—આવજો જોલાવજો

ચતુરી—ખજર અંતર કલાવજો નવીન

કળા ૨૩

હવે કાંઈ દુખનો પાર નહીં
વેરણુ વીધના થઈ રહાય સરવે ગધ
સાહેબીઓ ગઈ મુકાને કેન રહું આંચ—હાય હાય હાય
દીલ દુખી તો માઈ યાય, કોણુ વારે ધાય દીલ માઈ
મુઝાય

રહાય પ્રજુ તું યાય, સાન મારીતો જાય
નહી નહી ખમાય ક્યાં હવે જવાય
આ સમયે હાય, હે જન કોણુ રહાય—હાય હાય
કંઈ હાય ધોમે ધોમે દુખ આતો જાય

મદન ૨૪

રહાય મારે, કાની રે, (૨) કામ આ વીપરિત
ધાઓ મોરારી તમ બિલ્લારી છે ધણી ભારી
મુજને તારી રહાયે મારી, આવી, વખતે મુજ, મનને
મોટી રે—રહાય

દુષ્ટ કાકાએ કેરજ કીધા, રાજ પાટ સૌ ખુંચી લીધા
પણુ રે, ઇશ છે, મુજને, આ, વખતે રહાયી રે—રહાય

મદન ૨૫

રોકો ના પ્રીયા જલદી જવાદો મુનેરે
માત જિત મમ મૂકી રજળતાં,
રહેવું તમ પાસે મને નહીં ઘટેરે.
કરશે લોકો મારી કાંસરે, મુકી બ્રાત ને ગયો નાસી.
તેથી યાએ મન ઉઠાસી પ્રીયા.

કળા—પ્રીતમ પ્રીત લગાડીને નાસો રીતી નહીં એ તમારી કુંવરજી
મેલી અળખાને ક્યાં જશો, દુખી વનગાંઢે તમે થાશે
પ્રીતમ તેહથી તમે નાસો જશો એકલા નહીં સુખમનેરે
પ્રીયા

કળા

૨૬

તનમન ધન વાઈં તમ ઉપર, પ્રાણુ પ્રીય આવારે
છખીલા છેદ દેવો ધટે ના તમારે
કામચુપારા નાથ દુરારા છો મુજ અંગે વસીઆ
પ્રેમ વસાવી, અંગે આ મારે, શાને દુર જઈ વસીઆ--છખી
ચીતમેરી અલખેલા નાથ ક્યાં કહો મુજને મેલી,
પ્રેમ પીધા વિના નાથ તમારો સુકાય આ વૃક્ષવેલી--છખી
પ્રાણુસથ તમે અળખાને આ, શા માટે તરશાવો
આલીંગન મુજન કરીને, કૃપાવારી વરસાવો. —છખી

મદન

૨૭

મારી ખ્યારી નારી તું આમ શીઠ અળખાએ
કળા—હું મેલી તમ વિયોગે પ્રાણુ ન રહેવાય મારી
મદન—રહો મુજ પાસે સદા બોગવો અવાસ
માગો મુખથી જે તમે કાબર કરે તમ દાસ છું.
મદન—શાળી સોક તું શું કરે મુજ તાર કરમાય
સકોમળ સુંદર તાંદેરે એતે કેમ ખગાય

૨૮

ખ્યા—આસો જઈએ આપણુ ઘેરે આજ આનંદ આનંદ થાય
જુહા—લમણા તેહુનો આરશે.
કપટ—તે આપણુ મન આવશે
ખોડી—પછી જનશું સો દરબારે આજ આનંદ
જુહા—પછી રંગો દારબાર
કપટ—કે રેમન જુસાર
ખોડી—આઈં સાદું ટારોને મૈરે આજ આનંદ.
જુહા—પછી કરશું મનશું તર
કપટ—ખરીયા આનંદ હુસાર
ખોડી—જોડુ જોડુને પરદાર આ

બુઢા—આપણુ લુચ્ચાની જાત

કપર—મારું સાચાને લાત

ખોડી—૮૩૦ સર્વસ્વ લાવી હાથરે,

આજ આનંદ.

૨૯

હે જાત્રાતા, હો સુખદાતા, અરજ ધરો દિલમાંથી.
સદ્ગુણી ગણાતા પ્રભુ પ્રખ્યાતા, થા તું હોમોને સદાય
પ્રભુ હો ભક્ત તણા પ્રતિપાલક વિનવે છે આ દાસી
દયા કરો દીનાનાથ દયાળુ વીપરી પાંડી આશી
ખાળ કુંવરની રક્ષા કરો પ્રભુ, હે અખીલ નિવાસી
લેજો હુગારી આ વિપતથી હું અગળા જાઉં ત્રાસી હે.
સ્વામી મારા ક્યાં હશે હશે ક્યાં મદન માહરો
કરી હોમોને એકલાં પ્રભુ અગારું દુઃખ હરો.

૩૦

મદન—ધન્ય પ્રીયા તમે આનંદકારી

કળા—પ્યારા મારાની છે શી જતીદારી

જાઉં પ્રીયા તમપર વારી વારી

મદન—વાહ પ્રીયા તું

કળા—હો રસીઆ શું

મદન—રંગીલી વાહ

કળા—છપીલા વાહ

મદન—વાહ શરદાળી

કળા—ખનાવો નાખને પ્રીતમ પ્યારો

મદન—હો દિલદારા

કળા—પ્રાણુ આધારા

મદન—૩૩૦ ના ન્યારા

ધન્ય.

૩૧

આખે જોતું વીપરિત શુ હીરે

કહા આ કહી હું રીત રાત વારી જાયે.

પડકું જાઉંને હવે આજે

આખે.

તપાન કરું કું જોઈ જાઉં

